

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. avgust 2013

OBVESTILO

Temperature zraka so se po vročinskem valu v prvi dekadi avgusta spustile, jutra in večeri so bili že sveži. Kljub temu smo beležili še kar nekaj vročih dni, a vročinski stres je popustil. Neurja z močnimi nalivi in ponekod tudi točo, so prinesla le malo dežja. Sušni stres se nadaljuje. Škoda na koruzi, krompirju in hmelju je nepopravljiva. Vročinski stres je pustil posledice tudi na plodovkah in sadnem drevju. V severovzhodni Sloveniji je vegetacijski vodni primanjkljaj že presegel 350 mm, na Obali 400 mm.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Jutra in večeri v drugi dekadi avgusta so bili že precej sveži, najnižje dnevne temperature zraka so bile od 7 do 12 °C, na Obali 13 °C. Najvišje temperature pa so čez dan večkrat še presegle 30°C. Takih dni je bilo na Gorenjskem, Koroškem in v Prekmurju 3, v osrednji Sloveniji, na Štajerskem in Dolenjskem 4-5, na Obali in Goriškem pa 6-7. Sicer so bile povprečne dekadne temperature zraka v nižinskih predelih od 19,4 do 21,4 °C, na Primorskem tudi nad 22,5 °C. Temperatura zraka je bila, z izjemo hribovitih delov, povsod po državi nad dolgoletnim povprečjem. Največje odstopanje je bilo zabeleženo na Dolenjskem, nad 1 °C.

Padavinskih dni je bilo večinoma 2-3, kljub temu pa je bila izmerjena količina dežja majhna. Severovzhod države je dobil 20-40 mm dežja, Koroška malo nad 30 mm, jug in vzhod države manj kot 20 mm, na Dolenjskem in Notranjskem ponekod ni bilo padavin. Padavine so bile podpovprečne. Najmanj, od 40-60 % jih je bilo v južni in vzhodni Sloveniji, več kot 80 % pa na Gorenjskem in Koroškem.

Trajanje sončnega obsevanja je bilo povsod nadpovprečno. 5 % več sončnega obsevanja je bilo na južnem robu in severovzhodu države, največ, nad 15 %, pa v osrednji Sloveniji, na Gorenjskem in Koroškem.

Napoved izdana: 22.08.2013

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Povprečne dekadne vrednosti izhlapevanja so se gibale v nižinah od 3,9 do 4,4 mm, na Primorskem do 5,9 mm. V osrednji Sloveniji, na Dolenjskem in Štajerskem je bilo od 2 do 3 dni z visokim izhlapevanjem (ko dnevno izhlapi več kot 5 mm), na Obali in Goriškem 8.

STANJE RASTLIN

Ob prehodu obeh front, prve 9. avgusta in druge 13. avgusta, so se razbesnela številna neurja z močnimi nalivi, ponekod tudi s točo. Količina padavin pa je bila premajhna, da bi se popravilo stanje vodne bilance. Niti v severovzhodni Sloveniji, kjer so skupno namerili okoli 50 mm dežja, ni bilo dovolj, da bi se obnovil povsem izčrpan talni vodni rezervoar. Kmetijske rastline so še vedno v močnem sušnem stresu. Popustil je le vročinski stres.

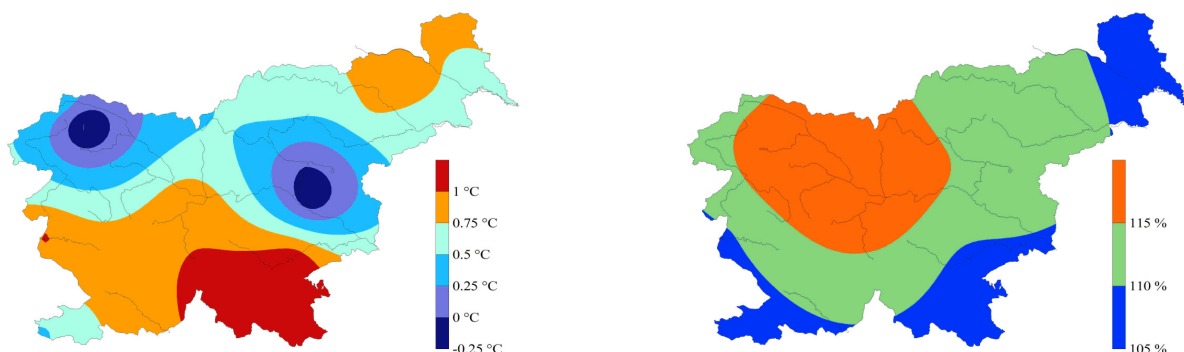
Pomanjkanje vode v tleh je stalnica letošnjega poletja. Od junija do konca druge dekade avgusta je v večjem delu Slovenije padlo manj kot 50 %, ponekod okoli 50 % dolgoletnih padavin, le na severozahodu države nekoliko več. Ob koncu druge dekade avgusta je kumulativna vodna bilanca najslabša na Obali, kjer je vegetacijski vodni primanjkljaj že presegel 400 mm in v severovzhodni Sloveniji, kjer je okoli 350 mm, kar pomeni da je stanje v tleh zelo suho. Tudi drugod na ogroženih območjih v vzhodni Sloveniji in na Goriškem se primanjkljaj vode približuje 300 mm. Sušne razmere pa so se razširile tudi v druge dele države. Na Obali je vodna bilanca neprekinjeno negativna od 10. junija. Tudi v severovzhodni Sloveniji negativna vodna bilanca vztraja od začetka poletja, čeprav so stanje tam občasno izboljševale manjše lokalne padavine. Na rastlinah so se znaki sušnega stresa v drugi dekadi avgusta še povečali. Opazne so tudi posledice izjemnega vročinskega stresa. Posušeno koruzo bodo predčasno silirali. Hmeljarji ocenjujejo, da bo letina zaradi suše ena slabših v zadnjih desetih letih. Na plodovkah in ponekod tudi na sadnem drevju so opazni številni sončni ožigi in zaostalost v rasti. Tudi pridelek krompirja bo precej manjši od pričakovanj. So pa zadnje padavine ponekod omogočile, da je strniščna setev končno vzkalila. Kljub napovedanim padavinam se prizadetost poljščin po suši ne bo več popravila. Obnovila se bo travna ruša in če bo vlage dovolj, bodo morda uspeli strniščni posevki.

VODNA BILANCA

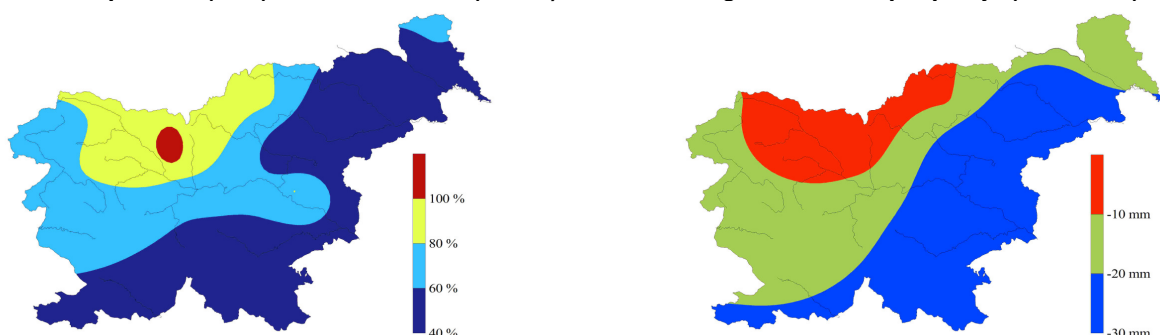
Dežja, ki je namočil tla v drugi dekadi avgusta, ni bilo dovolj, da bi bila dekadna vodna bilanca pozitivna. V hribovitih severnih predelih države ter na Gorenjskem je bilo primanjkljaja do 10 mm, še slabše je bilo stanje proti jugu in vzhodu države, kjer je bilo primanjkljaja do 30 mm.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 2. dekadi avgusta 2013 od povprečja (1971-2000)

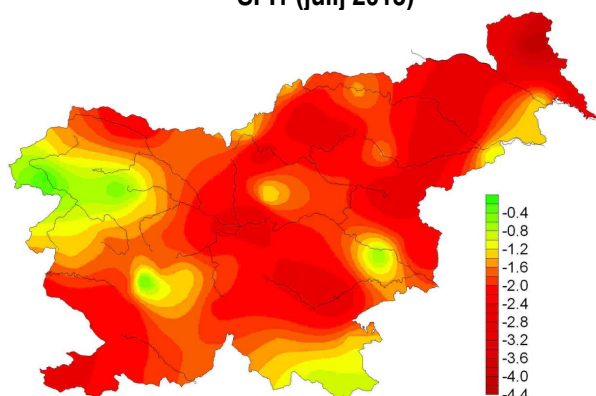
Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 2. dekadi avgusta 2013 od povprečja (1971-2000)

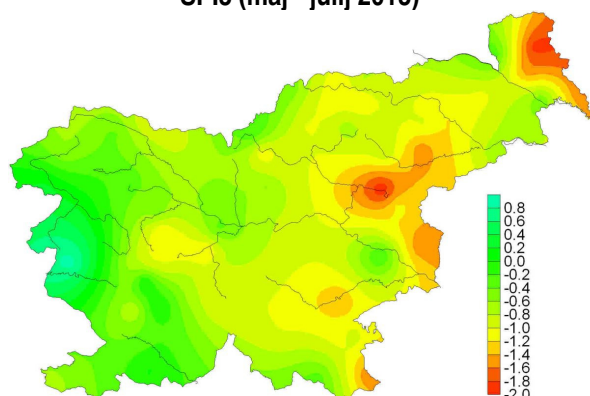
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje. Pozitivne oziroma negativne vrednosti SPI indeksa še ne pomenijo moče oziroma sušnosti, pač pa le pozitivno oziroma negativno odstopanje padavin od dolgoletnega povprečja in v primeru velikih odstopanj nakazujejo izredno stanje.

Juljska karta vrednosti SPI kaže suho stanje po vsej državi. Zmerno suhe razmere so bile na zahodu države in so se stopnjevale do ekstremne suhosti proti vzhodu. Ekstremno suho je bilo v osrednji Sloveniji, na Dolenjskem, v večjem delu Štajerske ter v Prekmurju. Trimesečni SPI kaže manj sušno sliko kljub temu, da smo padavine pogrešili že v drugi junijski dekadi, saj vsebuje tudi mesec maj, ki je bil zelo moker. Tako je cela zahodna polovica države še v normalnih mejah, vzhod pa je zmerno suh.

SPI1 (julij 2013)

SPI3 (maj - julij 2013)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,0 do -1,49	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,5 do -1,99	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %